

ARRESTA

ARESTA 61

GENER - FEBRER 2003

2

TEMA DE PORTADA

LA FUENTONA DE MURIEL

Josep Maria Castellví

5

ARTICLE

L'EXCURSIONISME: ESPÈCIE A EXTINGIR?

Manuel Cortès

6

SEAM

L'“SPIGOLO” DE LA PETITE AIGUILLE D'ANSABRE

Robert Guilera

7

VIATGE

CAUCAS

Joan Roca i Llobet

8

VIDA DEL CENTRE

8 ANYS DE PROJECCIONS D'ESCALADA I ALPINISME

Guillem Ullastre

9

XIV PREMI FOTOGRAFIC OSCAR RIBES

13

ADQUISICIONS BIBLIOTECA

Equip Aresta

14

UN CAMÍ RECUPERAT

Jr. Segura i Lluís Taberner

16

ALPINISME

MONT-BLANC, UN SOMNI FET REALITAT

Josep M., Eduard, Susanna i Rafel

18

EXCURSIONISME

ITINERARI EXCURSIONISTA NÚM. 78: EL PIC PESSÓ

J. R. Segura, Àlex Miró, Pau Salla

20

BTT

XARXA BICICLISTA DE CATALUNYA

Lluís Santiago i Marc Gelly

EQUIP DE REDACCIÓ: Mercè Ciutat, Josep Lluís Gàzquez, Mercè Gàzquez, Dolors Llordés, Carmina Pardo, Carles Sàez, Núria Solé i Juli Vallory. **DISSENY GRÀFIC:** Josep Herrándiz. **EDITA:** Centre Excursionista de Lleida. **REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:** C/ Comerç, 25. 25007 Lleida. Tel.: 973242329. Fax: 973234497. E-mail: cel@lleida.net. INTERNET: <http://www.lleida.net/clients/cel>. **IMPRIMEIX:** Arts Gràfiques Bobalà, SL. **DIPÒSIT LEGAL:** L-39-1958. Tirada: 1.200 exemplars. Publicació no lucrativa. El CEL no es responsabilitza de les opinions dels autors. Es permet la reproducció però amb l'esment de l'autor i l'origen. Subscripció de 6 números: 13 euros. Preu del número: 2,40 euros. Imprès en paper de cel·lulosa blanquejada sense clor. **FOTO DE PORTADA:** Preparatiu a la surgència de la Fuentona de Muriel. Arxiu: Josep M. Castellví. **COL·LABOREN:**

CAL UN COMPROMÍS real amb el medi ambient. Un cop passat l'any internacional de les muntanyes i divulgada, una vegada més, la importància social i ecològica d'aquests sistemes naturals, hem de deixar de ser cecs i entendre que les muntanyes són, almenys al món occidental, els únics territoris que resten en un acceptable estat natural. Caldria, per tant, una protecció efectiva d'aquests espais. Caldria, per això, que els principis d'una sostenibilitat real amb el medi ambient fossin els següents: 1) No actuar sobre els territoris verges, i 2) Començar a recuperar els possibles. I aquests principis no es refereixen exclusivament a les muntanyes (recordem aquí la costa de Galícia).

Si les estratègies econòmiques i energètiques (subsidiàries les segones de les primeres) fossin sotmeses a aquests principis, segurament fóra innecessària la protecció específica d'espais naturals i també la creació i mobilització contínua de plataformes de protecció del medi, aquí o allà i per a aquesta o aquella causa.

Cal veure que el creixement econòmic no pot ser l'excusa per justificar l'agressió al medi ambient i, per tant, condemnar el futur. Cal un canvi de mentalitat col·lectiva on, en els actuals valors socials, polítics i mediàtics basats en el “creixement econòmic” restin substituïts per valors alternatius més assenyats com ho podrien ser els d'un “creixement cultural”.

Als propers processos electorals els partits polítics haurien d'aportar propostes de govern més compromeses i efectives per a la preservació del medi ambient.

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

La Fuentona de Muriel

Arxiu: J. M. Castells

En plena immersió

TVE i el seu programa “Al Filo de lo Imposible” van presenciar una reconstrucció històrica. La Fuentona de Muriel ha estat un dels primers sistemes inundats explorats de forma sistemàtica de l'Estat espanyol dels darrers 25 anys.

La cova de la Fuentona de Muriel es troba a Sèria, a l'oest de la Serra de Cabrera i a poc més d'un km del poble que li dona nom, Muriel.

Es tracta d'una bassa d'uns 30 metres de diàmetre, alimentada per una surgència a uns 10 metres de profunditat on neix el riu Abión.

En aquesta cota submergida, s'obre la boca d'una galeria inundada força estreta que arriba fins a 15 metres de profunditat. Allí s'obre espectacularment un gran túnel en descens que arriba fins a la cota de -34 metres, on es divideix en tres braços que, per diferents recorreguts i entre cotes de profunditat variables, condueixen al que es coneix com la “Sala”, un impressionant espai de 25 metres d'alçada, per 10 d'ample i més de 40 de longitud, ja a 54-56 metres de profunditat.

A la cota més fonda, s'inicia una nova galeria ascendent, inclinada primer i vertical en el seu tram final, que ens durà a la superfície del primer sífó, ja dins de la muntanya. Fins aquí es compten uns 300 metres fins a la sortida.

El recorregut, d'uns 200 metres, és espeleològic en gairebé la

seva totalitat a través de diverses vies de dificultat considerable, entre recorreguts aquàtics contra corrent i estrets i tècniques verticals, fins al segon sífó, que alimenta el primer per decantament, ja que es troba a més alçada.

Aquest sífó presenta una configuració senzilla en aparença, ja que es tracta d'una galeria principal amb algunes fuites laterals que cal evitar, per la força de succió, la qual va descendant molt suaument i de forma serpentejant amb una punta màxima assolida de -100 metres de profunditat, però amb evidència de continuar. La major dificultat en aquest tub és, però, la poca inclinació que presenta i que fa allargar el temps d'assoliment de les cotes profundes i, lògicament, també el retorn a la superfície.

Un plató dins d'un sífó

En primer terme ens vam plantejar utilitzar petites càmeres digitals, però al final es va optar pel Betacam Digital a terra i el DVCAM a l'aigua. Així ens garantia una qualitat òptima en ambdós espais, malgrat que implicava un considerable esforç de desplaçament dels equips, especialment a les zones seques dins de la bombolla entre els sífons. Així fou com, durant 10 dies, es va procedir a transportar tot un plató de gravació a través del primer sífó dins de la cova seca, dut pels propis espeleobussejadors.

Després, durant la resta dels dies, es va reconstruir per zones tot el recorregut que s'efectua en aquesta cova fins a assolir el segon sífó, sense escatimar els passos de més dificultat. Mai la cova no havia gaudit de tanta llum ni havia estat tan concorreguda.

Sota l'aigua, la llum era el meu principal problema. La coincidència de llums provinents de diferents fonts (prèpies, dels protagonistes, dels il·luminadors) i amb nombrosos punts de reflexió (pedra clara), obligaven a prendre mesures a cada pla en diferents punts del recorregut.

L'altre gran repte era poder reflectir en imatges les magnituds de les sales. S'havia d'instal·lar nombrosos llums al llarg de les grans galeries per donar profunditat. Això obligava a laborioses tasques pròpies a qualsevol gravació. Algun pla va trigar 3 dies a fer-se. D'altra banda, la càmera obliga a tenir sempre una mà ocupada. En una ocasió vaig tenir una fuita en flux constant d'un regulador que es va avariar justament en la part més fonda, a 55 metres i travessant una galeria estreta de menys de dos metres d'alçada i gairebé 30 metres de recorregut en aquestes condicions. Anant el darrer de la fila no tenia altra opció que anar respirant fins a la sortida del pas estret, amb la circumstància que, en sortir d'aquest, el flux es va normalitzar, malgrat que de 220 atmosferes de càrrega em vaig quedar en 70 en pocs minuts. Per sort, i com ja és habitual en aquesta activitat, els equips són duplicats i l'aire que em restava era suficient per tornar sense entrebancs.

Vàrem instal·lar un genèfon (telèfon cablejat sense instal·lació elèctrica) que simplificava la coordinació dels grups que operaven en sec dins de la cova i afegia seguretat, però... la pluja ens va visitar dues setmanes seguides i va embrutar l'aigua, quan per sort ja teníem fetes la major part de les preses generals.

També va pujar el nivell de l'aigua i va obligar a desmuntar el campament i dur-lo més amunt de la muntanya. Això fa que les galeries més estretes canalitzin el corrent i sovint es fa impossible de superar-les. Vam haver de suspendre l'activitat durant tres dies tot esperant que es normalitzés la situació.

Les grans profunditats que s'assolien en diversos trams de les immersions van obligar a plantejar nombroses combinacions de gasos a respirar en cada cas. En el meu concretament, em va suposar equipar-me amb un Trimix suau (una reducció del percentatge de nitrogen en la barreja) per poder tenir totes les facultats en condicions a l'hora de manipular els comandaments de la càmera.

En el segon sífó, el Trimix va ser el gas de tots aquells que s'hi

Arxivi: J. M. Castellví

Interior de la cova

van submergir. Tots aquests tancs de gas els van transportar dies enrere els grups de porteig, per tal d'evitar esforços afegits el dia de l'atac a la punta.

La punta de la Fuentona de Muriel es troba a —100 metres. L'equip humà en aquesta expedició disposava de diversos especialistes preparats per fer-la, un d'ells, l'àngel Ortego, l'havia assolit el 2001. Aquest cop, però, el mal temps va avortar qualsevol possibilitat d'assolir-la de nou. La pujada del nivell de l'aigua a l'interior de la muntanya desaconsellava assumir riscos. Tot i no fer punta, l'exploració del segon sífó es va efectuar i la gravació ens va donar testimoni de la salvatge bellesa de l'indret.

A peu de sífó, i com a part imprescindible del rodatge, un equip dels Grups Especials d'Activitats Subaquàtiques de la Guàrdia Civil i dels Pontoners de l'Exèrcit de Terra de Saragossa, esperaven la nostra tornada. A la fi, a les 4 de la matinada, fèiem superfície a la Fuentona després d'haver-nos submergit a les 9 del matí.

Els orígens

El 1977, un grup d'espeleòlegs de l'Standard Eléctrica STD, que s'iniciaven en l'exploració de sifons, va endinsar-se en el primer síf de la Fuentona, documentada en primer lloc per Pepe Medina. Les primeres exploracions assoliren 15 metres de profunditat i 20 de recorregut, amb uns equipaments i tècniques que avui ens resulten xocants, atesa l'evolució que ha tingut aquest camp, però que els d'una certa edat vam conèixer i utilitzar.

La Fuentona fou un camp d'experimentació que permeté explorar altres cavitats de la Península, com el Pozo Azul o el túnel de l'Atlàntida.

El 1979 s'arriba als primers 100 metres de recorregut i 54 metres de profunditat a la Gran Sala, ja amb una àmplia documentació topogràfica i geològica.

El mateix any, s'assoleix la bombolla i se n'inicia l'exploració i la topografia fins arribar al segon síf, que s'ha estudiat en diversos atacs fins als nostres dies.

Entre 1999 i 2000, aplicant ja els protocols de busseig tècnic, s'assoleixen —77 metres i el 2001, Angel Ortego i Miquel Romans arriben a la cota de —100 metres de profunditat i 250 metres de recorregut, tot i que, com diu Carmen Portilla, la coordinadora d'aquesta expedició i una de les pioneres de l'exploració subaquàtica de coves a l'Estat Espanyol, "...els records són efímers i el que compta en espeleologia subaquàtica i terrestre és l'aportació documental i topogràfica i l'estudi de la cova".

Fotografies:

Carmen Portilla, Josep Maria Castellví, Javier Lusarreta, Xesus Manteca i Isidro Benaides.

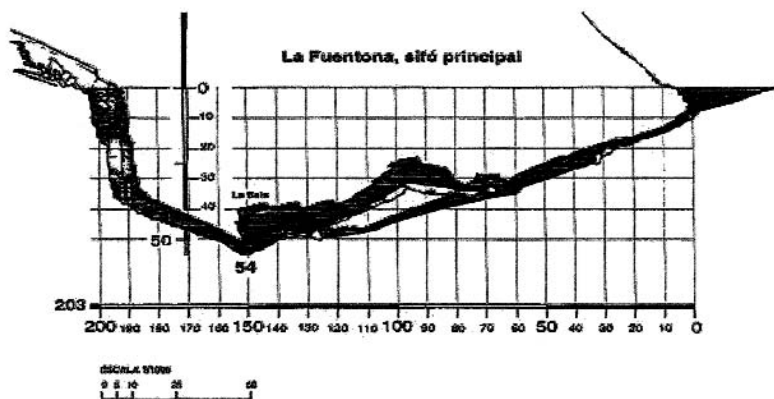
Fitxa tècnica:

Director del programa:	Sebastián Álvaro
Productor:	Miguel María Delgado
Realitzador:	Manuel Rojo
Operador càmera-terra:	Mariano Izquierdo
Operador càmera subaquàtica:	Josép Maria Castellví
Operador de so:	Alberto Prados
Producció:	Esteban Vélez
Coordinació:	Carmen Portilla
Assessor tècnic:	Pepe Medina

Espeleobussejadors:

Xesus Manteca, Javier Lusarreta, Isidro Benaides, Angel Ortego, Josep Guarro, Enric Maestre, Salvador Luque i Miquel Romans.

Josép Maria Castellví

El grup expedicionari

Arxiu: J. M. Castellví

L'excursionisme: espècie a extingir?

Fa temps que sentim rumors inquietants. L'elevat nombre d'accidents d'enguany (i els d'anys anteriors) a muntanya podria ser el disparador, i una nova norma podria ser promulgada, que posaria traves (encara més!) a la nostra activitat. Em refereixo a l'anunciada regulació de les activitats físicoesportives al medi natural, que va adreçada especialment a les entitats sense ànim de lucre, per tant, entre altres, als clubs i centres excursionistes, i també a les entitats amb ànim lucratiu,  s a dir, a les empreses d'esports dits d'aventura. D'entrada, ja sembla curiós que es posin dins del mateix sac tots dos, però en fi, aix  ho han considerat els redactors de la norma. El que sorpr n m s, però, és que fins ara no s'hagi consultat per a res a les entitats excursionistes afectades, tot i que en conjunt representen el col lectiu numèricament més important de qualsevol activitat esportiva al nostre país.

Una de les previsions d'aquesta norma (esperem que se sospesi bé abans de la redacció definitiva!) seria la d'exigir una titulació *ad hoc* als responsables de les tan habituals sortides col lectives, en llenguatge corrent els soferts vocals d'excursió. I quan es considera que una excursió  s col lectiva? Males llengües diuen que amb 6 participants ja n'hi ha prou. Compte! Les famílies un xic nombroses poden ser també foragitades de l'àmbit excursionista! Bé, el que ara es digui  s parlar per parlar, at s que no se sap quina serà la redacció definitiva. Però pel poc que se sap, ja n'hi ha prou per sentir-nos alarmats. I més tenint en compte que hi ha símptomes alarmants en altres direccions. Per exemple, la llargament anunciada limitació d'accés al bosc, que ja ha estat una realitat els dos o tres darrers anys, al egant el perill d'incendi. Com si no fos sabut que 99 de cada 100 focs comencen al costat de la carretera, de la via del tren o d'un paratge m s o menys urbanitzat! També, per exemple, el creixent zel amb qu  s persecuida la pràctica de l'escalada en determinades zones, algunes de les quals ens afecten molt directament, al egant que són incloses dins del PEIN. Quant es tardar  a prohibir, senzillament, caminar-hi?

 s preocupant que es puguin prendre mesures altament limitatives i, per tant, perjudicials a la pràctica excursionista, sense haver consultat prèviament les entitats afectades. Tan difícil  s enviar un qüestionari, que les mateixes entitats podrien contestar després d'una consulta als seus socis, si s'esc u? Com és que no es té en compte que el col lectiu

excursionista fou el primer alineat en la defensa de la natura? Com és que s'oblida que fou precisament el col lectiu excursionista el que es va mobilitzar, en una  poca que ni tan sols es parlava de medi ambient, per salvar el bosc de Gresolet? Crec que no vaig errat si dic que a la major part, si no a tots els estatuts de les entitats excursionistes del nostre país, la defensa de la natura  s un dels objectius fonamentals. A l'hora de la veritat, però, tot això sembla que no té cap pes, i se'ns dóna el mateix tracte que a les empreses d'esports d'aventura.

Els lectors de l'ARESTA amb bona memòria recordaran que un comentari semblant el vaig fer amb motiu de l'entrada en vigor de la Llei reguladora de l'accés motoritzat al medi natural (ARESTA, gener 1996 i gener 1999). Anys després, segueix l'entestament a ignorar les entitats excursionistes en un tema en qu  la seva aportació podria ser valuosa.

Malament! Per aquest camí cada vegada ser  més difícil ser excursionista. I el que potser aconseguir  l'Administració ser  acabar d'embotir la totalitat del jovent dins de les discoteques, per a les quals sembla que no hi ha tantes limitacions. A casa nostra en tenim un exemple ben curiós: fa cosa d'un any i mig es va promulgar la Llei 6-2001, d'ordenació ambiental de la il uminaci  exterior. Una llei en defensa de l'àmbit natural nocturn. A l'article 6 de la llei es prohibeixen taxativament els ll sers i projectors de llum que apuntin cap enlaire. Doncs bé, una coneguda disco de la nostra ciutat (no dir  el nom, per a no fer-li publicitat gratu a) segueix fent ús dels seus il egals projectors, escorcollant el cel cada nit de festa o vigília de festa amb mitja dotzena de poderosos raigs de llum. I aix  un any i mig després d'haver-se prohibit aquesta mena d'artefactes! Com és que aquí no hi arriba el zel de l'autorit ?

Bé, acabo abans de dir-ne de massa grosses. Però no puc estar-me de comentar la desproporció de tracte entre uns i altres supòsits. Escalar a Sant Llorenç és cosa dolenta i punible. Potser aviat també ho serà caminar per la muntanya. I ja fa temps que ho és plantar una petita tenda en una clariana del bosc. Destrossar la vall d' n rreu o urbanitzar la vall de Fili  és cosa bona, fins i tot meritòria. *Quousque tandem?*

Manel Cort s

L'“Spigolo” de la Petite Aiguille d'Ansab re 2.271m

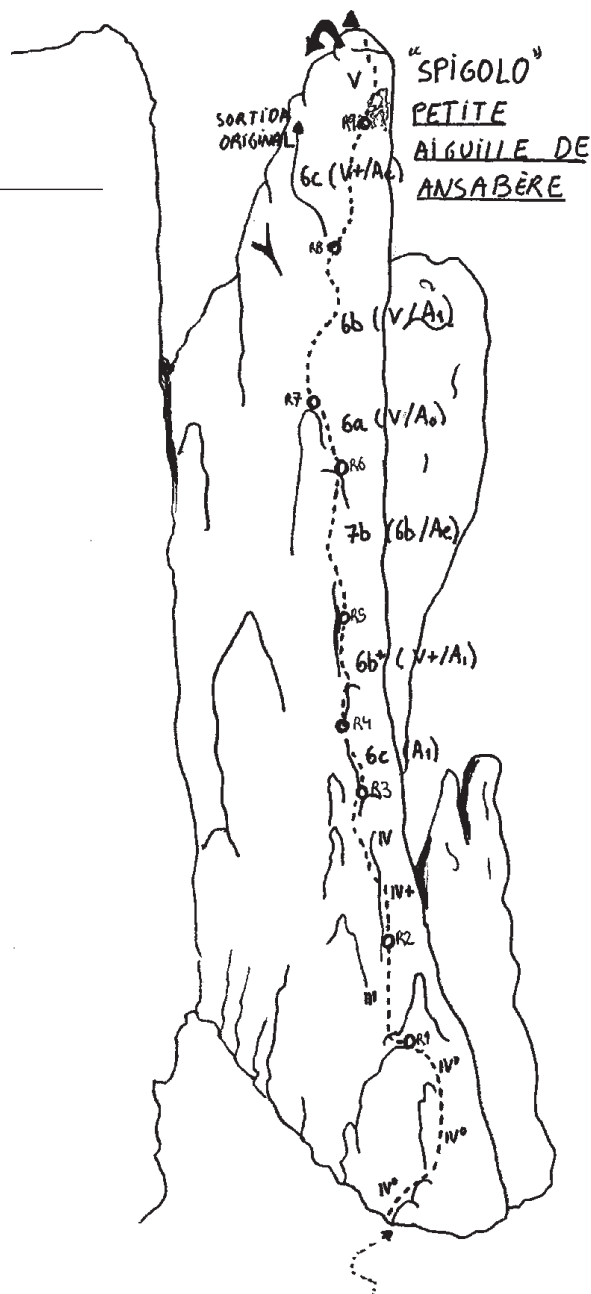
“Una imatge val més que mil paraules” i és que en el cas d’aquest itinerari d’escalada en roca, aixè queda més que justificat. Aquesta escalada la tenia pendent des de la primera vegada que vaig veure les fotos d’aquesta ascensió (la número 94) en el llibre *Los Pirineos* de Patrice de Bellefon. Després, a la revista *Desnivel* núm. 123, l’article de Christian Ravier “Las agujas de Ansoberre”, també il·lustrat amb imatges, em va fer recordar aquest assumpte pendent.

Arxiu: *Juan Doria*

Així, enguany, no vam desaprofitar la bona previsió que hi havia per la diada i vam anar a celebrar-la amb l'ñgei Arrabalí de Linyola en aquests tres-cents metres de paret vertical. El dia va ser esplèndid. A més, vam tenir la sort d'estar completament sols a la paret. En els darrers llargs de la via vam rebre la visita d'uns companys de Saragossa que des del Petit Pic ens van fer les magnífiques fotos que acompanyen l'escrit. Hi ha poques coses a afegir de tot el que ja s'ha escrit i dit d'aquesta coneguda via. Jo la resumiria amb una paraula: *chapeau*.

De la logística utilitzada i com a informació útil, vam seguir el següent pla d'atac:

Vam optar per atacar des d'Espanya, ja que t'estalvies uns quantes hores de cotxe i l'aproximació és practica-

ment la mateixa. Amb el cotxe s'arriba fins a Linza (refugi de muntanya i base d'una estació d'esquí nòrdic) accessible des d'Ansó. D'aquí, a peu per un bonic i marcat camí, fins al coll Petretxema (2 hores). Del coll ja sols caldrà baixar uns metres i després remuntar la pedrera fins a l'atac (45 minuts).

La via es troba parcialment reequipada amb parabolts i, a excepció del secol dels primers llargs, la roca és immillorable. A la tirada de 7b els parabolts obliguen a fer sortides en lliure de 6b (ja que alguna de les 40 famoses expansions que va posar Despiaú l'any 1967 ja no hi és). Es recomana la sortida directa del 82. Les primaveres i tardors són les Òptimes millors. L'horari varia molt d'acord amb el nivell de la cordada però oscil·la entre 4 i 8 hores. El material utilitzat van ser 18 cintes exprés, tres friends mitjans i un joc de tascons.

El descens el vam fer baixant uns metres del cim per trobar un rapel de 30 metres. Després, vam seguir les fites per unes vires, fins anar a parar a una canal que es puja fins a sortir a la cresta per on, per la normal del Petit Pic, tornem al coll de Petretxema.

Robert Guilera

Caucas

Arxiu: Joan Roca

Elisabet Socies i Joan Seire a la carena dels Tiutiubashi amb l'El'brus al fons

El passat estiu vam fer un viatge de dues setmanes al Caucas. Vam anar-hi en Joan Seire i Elisabet Socies del CEL, en Dominic Aldavó i jo mateix. L'objectiu alpinístic que teníem, l'El'brus, de 5.645 m i muntanya més alta d'Europa, no el vam assolir. Els dies que vam tenir per atacar el cim, va fer mal temps. Tanmateix, la singularitat del viatge m'ha empès a escriure aquest breu resum amb la il·lusió de transmetre-us les nostres vivències i per animar-vos a assolir el repte que nosaltres vam deixar pendent.

El nostre viatge el vam contractar a Muztag, agència especialitzada de Barcelona, que la part de Rússia la va subcontractar a l'agència Ullutau de Moscou. Si teniu accés a Internet, us aconsello que visiteu la seva pàgina web, 'www.ullutau.ru', molt interessant pels que tingueu interès per anar a Rússia, o per alguna de les repúbliques exsoviètiques del centre d'Àsia, en un viatge de *trekking* o alpinisme.

La primera setmana va passar amb el viatge a Moscou, anada al Caucas i estada al camp d'alpinistes de la vall d'Adyrsu, des d'on vam efectuar 3 sortides d'aclimatació a les muntanyes del voltant. La vall d'Adyrsu ja ens havien dit que era una de les més belles del Caucas, i és ben veritat. El camp d'alpinistes es troba situat a 2.400 m, emmig d'una àmplia vall boscada, amb les impressionants muntanyes de Cheget i Ullutau al fons. De les excursions que vam fer, en destacaria particularment la del massís del Tiutiubashi, de gairebé 4.500 m. Vam assolir els seus dos primers cims, del conjunt de cinc que

coronen la muntanya. La carena va ser fantasia alpinística, el dia va ser esplèndid, i l'aresta aèria, fàcil, i amb una vista extraordinària cap a l'El'brus i un munt de muntanyes. Diria que per si sola, ja va justificar el viatge.

La segona setmana va transcórrer amb el trasllat al peu de l'El'brus, ascensió als refugis, i l'espera per la millora del temps. Descens i retorn a casa amb un dia de visita per Moscou. Què en destaco? La quantitat de gent que vol pujar l'El'brus, comparat amb la poca gent que es troba a la resta de muntanyes. La magnífica vista de la serralada, que vam gaudir els primers dies des dels refugis de Garabashi i Priut, a 3.800 m i 4.100 m respectivament. També que vam deixar passar de fer un atac al cim, el dia preciós d'aclimatació a les roques Pastukov, vam fer la migdiada al sol a 4.800 m!, poc ens pensàvem que l'endemà el temps es giraria com una truita! Tres dies vam passar al refugi, esperant una millora, que va arribar el dia de tornada cap a Moscou, ai, la mala fortuna! Però així és també la muntanya, i cal saber renunciar-hi quan la prudència ens ho aconsella.

No voldria acabar aquestes ratlles sense agrair l'acompanyament del nostre guia, en Serguei (redéu que mal equipat anava!), i sobretot de la seva filla Dasha, maca i molt simpàtica, que ens va acompanyar a tot arreu, a més de fer-nos de cuinera i d'interpret. Ah! i si us animeu a fer l'El'brus, és per fer-lo a la primavera amb esquís, ho tinc pendent, si m'ho dieu potser us acompanyaré!

Joan Roca i Llobet

8 anys de projeccions d'escalada i alpinisme

Aprofitant que enguany se celebra l'Any Internacional de les Muntanyes, m'agradaria fer una recopilació de les conferències i els personatges que s'han presentat en els darrers vuit cicles anuals de Projeccions d'Escalada i Alpinisme Ciutat de Lleida.

Aquests actes, organitzats per la SEAM amb la col·laboració del CEL, van néixer amb el propòsit d'omplir el buit que hi havia dins les activitats alpinístiques de Lleida. S'ha intentat, des de sempre, mantenir viva la il·lusió pel muntanyisme de dificultat, conquerint l'ànima del públic i actuant com a plataforma per presentar alpinistes de tot arreu, que ens han vingut amb projeccions de somni, des de les escalades a les muntanyes més properes fins a les ascensions més importants de l'Himàlaia.

Any 1991 (Fundació "la Caixa" de Lleida)

- 12 novembre, Yosemite, a càrrec d'un grup de Terrassa
- 28 novembre, Escalades al Mont Blanc, a càrrec de Jordi Marmolejo (Lleida)

Any 1994 (Casino Municipal de Lleida)

- 12 de desembre, Cristal de Roca (Patagònia), a càrrec de Lorenzo Ortiz (Osca)

Any 1996 (Local social del CEL)

- 8 de novembre, Nirvana (Baffin), a càrrec de Daniel Ascaso (Osca)
- 22 de novembre, Alaska, El Mango del Cazo, a càrrec de Simón Elías (Logroño)

Any 1998 (Biblioteca Pública de Lleida)

- 1 desembre, Escalada Deportiva (Espanya), a càrrec de Daniel Andrada (Madrid)
- 2 desembre, Escalades a l'Amèrica del Nord a càrrec de Manel Solís (Lleida)
- 3 desembre, Deu anys de Cara a la Paret, a càrrec de Francisco Guillamón (Barcelona)

Any 1999 (Casino Municipal de Lleida)

- 30 novembre, Patagònia, a càrrec d'Hugo Biarge (Osca)
- 1 desembre, Broad Peak, a càrrec d'Oscar Cadiach (Tarragona)
- 2 desembre, Las Siete Cumbres, a càrrec de Ramon Portilla (Madrid)
- 3 desembre, Escalades a la Noguera, a càrrec de Jordi Marmolejo (Lleida)

Arxiu: Mercè Cuiat

Companys del Centre amb l'Antonio Garcia Picazo

Any 2000 (Sala Jaume Magre de Lleida)

- 13 novembre, Bismilah (Atlas), a càrrec de Manel Solís (Lleida)
- 14 novembre, Clàssiques al Caucas, a càrrec de Carles Giralt (Vilafranca del Penedès)
- 15 novembre, Whisky amb Gel (cascades), a càrrec de Xavier Teixidó (Viladecans)
- 16 novembre, Del Salto del Ángel a El Capitán, a càrrec de Jesús Gálvez (Madrid)

Any 2001 (Sala Jaume Magre de Lleida)

- 19 novembre, Roses del Desert (Hoggar), a càrrec de Luis Alfonso (Llesp)
- 20 novembre, Escalada femenina al Karakorum, a càrrec de Cecilia Buil (Osca)
- 21 novembre, Mis años de Alpinismo, a càrrec de Carlos Soria (Madrid)

Any 2002 (Sala Jaume Magre de Lleida)

- 25 novembre, presentació de l'Any Internacional de les Muntanyes, a càrrec de Mercè Cuiat (presidenta del CEL), Ignasi Aldomà (professor de Geografia de la Universitat de Lleida) i Guillem Ullastre (president de la SEAM). En acabar, projecció de la pel·lícula *La Grande Cordée* (travessa dels Alps) de Patrick Bérhault.
- 26 novembre, Dones al Shisha 2001, a càrrec de Sílvia Ferrándiz (la Pobla de Segur) i Marisa Huguet (Arnes)
- 27 novembre, Montserrat, Ascensiones de leyenda, a càrrec d'Antonio Garcia Picazo (Barcelona)

Guillem Ullastre

xiv Premi Fotogràfic Òscar Ribes

El dia 21 de novembre de 2002, es va reunir al Centre Excursionista de Lleida, el jurat qualificador del XIV Premi Fotogràfic ÒSCAR RIBES constituït per:

- Àngel Gázquez i Fàbregas, del CEL - Salvador Gili Marqués, del CEL - Miquel Àngel Ramos Pinto, del CEL - Emilio Clariana Torremorell, fotògraf - Enric Rodríguez i Garcia, fotògraf

Entre tots, van acordar concedir els premis (que van estar exposats a la Biblioteca Pública de Lleida, del 16 de desembre al 16 de gener d'enguany) a les següents fotografies:

Accèssit social:

FAGEDA,

de Xavier Massot i Castelló, de Lleida

Premi millor fotografia:

RINCONES DEL PARAÍSO,

de Jesús Vázquez Uriarte, de Lleida

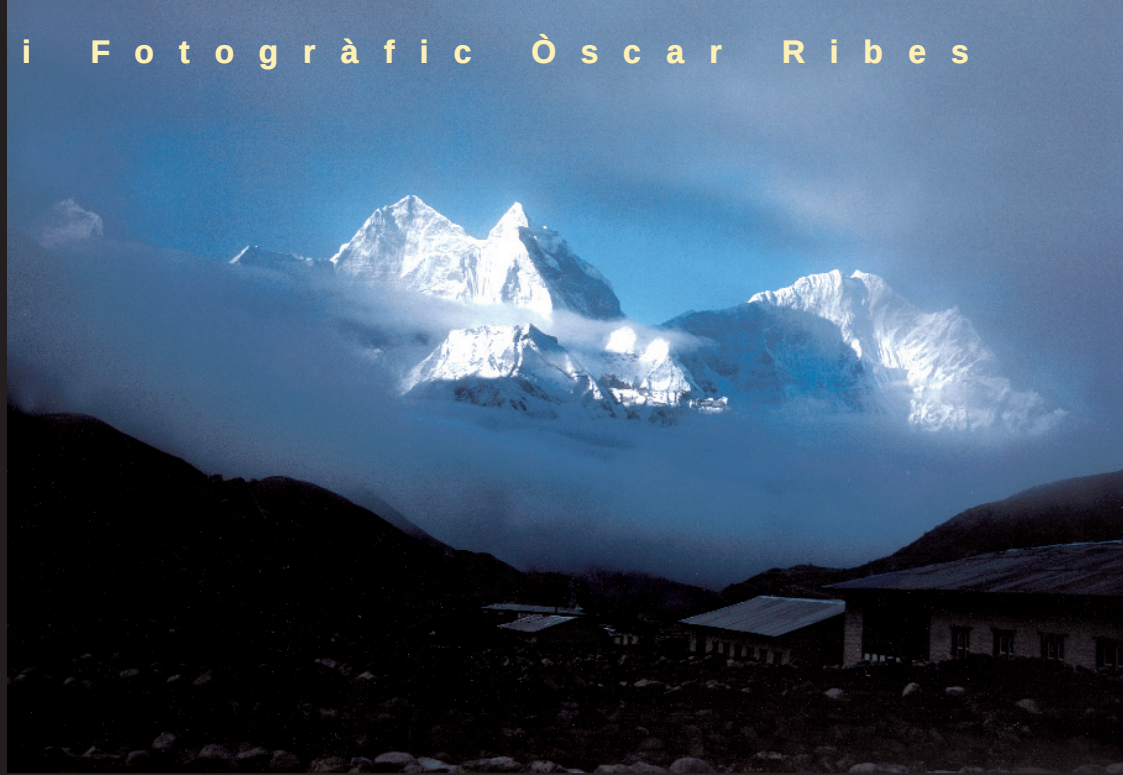

Accèssit fotografia alpinisme:
MONTGÓ,
de Francisco Català Arenós,
d'Alacant

Accèssit fotografia subaquàtica:
AMOR PARTICULAR,
de Quim Abadía Mesalles, de Lleida

Accèssit fotografia espeleològica:
PAISAJES SUBTERRÁNEOS,
d'Iñaki González Chato, de Baracaldo

Premi millor col·lecció de tres
fotografies:

**DESCOBRINT EL COR DE
L'HIMÀLAIA,**

d'Emili Díez Fontcuberta,
de Sant Feliu de Codines

Un passeig entre els núvols

Fa uns dies que estem al càmping Peuterey, sota un cel de color gris plom que no ens deixa veure més enllà dels primers vessants de la muntanya, això quan no plou. Mira que és mala sort anar-se'n de vacances als Alps quan mig Europa està en alerta roja per les riuades! Com que la resta de la "fauna alpina" del càmping ja comencem a estar cremats (no pas pels raigs solars!), mirem de calmar els ànims amb "xupitos" del país, tot fent petar la xerrada sobre projectes i més projectes... Per sort, anuncien una petita treva d'un dia que ens dóna esperances per fer alguna cosa. Ens decidim per una ascensió no gaire difícil i amb una aproximació curta: la via normal al Dent du Géant (4.013m).

L'endemà, quan tothom ja ha marxat de matinada, agafem el primer telefèric que ens deixa al refugi Torino. Primer cal travessar el Plateau du Géant, i enfilarse per uns pendents de neu i mixt per, tot seguit, arribar a un petit collet, al peu del Dent. Aquest indret, amb vistes aèries sobre la vall, té el curiós nom de La Salle à Manger, el menjador, com si diguéssim, i a falta d'una bona paella, o un 'bocata' de pernil, aprofitem per menjar unes barretes energètiques "al dente", naturalment.

Fa un dia esplèndid i, com que hi ha unes quantes cordades enfilades a la Dent, ens n'anem primer a fer l'aresta de Rochefort i les seves cornises gegants característiques. Aquesta aresta és —per dir-ho d'alguna manera— com la Pamela Anderson, està tan bona que te la menjaries. Posem mans a la feina i anem pujant i baixant (per l'aresta vull dir!), fins que el tram final es torna més delicat, s'acaben les traces i, veient el "percal", fem com en Vicente, girem cua i tornem a La Salle à Manger.

Malauradament, la "meteo" ha anat canviant radicalment i els núvols cobreixen la major part del cel i, quan la gent ja comença a baixar, nosaltres iniciem l'escalada del famós queixal. Al principi, l'itinerari no és tan evident com ens pensàvem però trobem algun ferro clavat que ens ajuda a trobar la via; però aviat comença a caure aiguaneu i una mica de pedra, i veiem com els pocs escaladors que quedaven baixen esperitats. Després de dubtar per un moment, decidim continuar ajudats per una grossa maroma que recorre la part superior de la via i, sort n'hi ha, perquè déu n'hi do, el III sup. del Rebuffat! Finalment, tot i que no es veu un "pijo", arribem al cim, on trobem la Mare de Déu que assenyala el punt més alt de la gegantina dent. La veritat és que ni som feliços ni mengem anissos, però com diria el Feliu, ja tenim un 4.000 a la butxaca.

La baixada té la seva emoció, fem ràpel pels ferros col·locats gairebé fa cent anys, però arribem sense problemes a la glacera, això sí, envoltats d'una boira espessa i enmig d'una quietud que sembla com si estiguéssim a l'últim racó del món. Però no ens podem quedar aquí perquè no tenim menjar, fa fred, i no sé quantes coses més i, sobretot, perquè encara queden altres escalades i altres aventures, com a mínim tan interessants com aquesta.

Jordi Marmolejo Angrill

Apunts i comunicacions

Adquisicions Biblioteca

- *Serra del Boumort*. De l'editorial Piolet (notes geogràfiques, taula d'itineraris...).
- *Allaus*. De Pere Rodés i Muñoz.
- *Manual pràctic de GPS*. De Carlos Puch, edita Desnivel.
- *GPS aplicacions pràctiques*. De Carles Puch, edita Desnivel.
- *Turisme blanc, Alps, Rocosas i Pirineu Lleidatà*. De Luis Carus, col·labora Universitat de Lleida. Edita Diputació de Lleida.
- *Conquesta del Cervino*. Edward Whymper. Col·lecció grans clàssics. Editorial Barrabés.
- *Estrellas y borrascas*. Sis cares nord. De Gaston Rébuffat. Editorial Desnivel.
- *La muntanya és el meu regne*. De Gaston Rébuffat. Editorial Desnivel.
- *Converses amb "Maurice Herzog"*. Editorial Desnivel.
- *Peñalara*. Revista il·lustrada d'Alpinisme. Tom 1, del núm. 1 al 12 (1913-1914).
- *Pensament des del Tibet*. De Carles Gel. Donat per Editorial Piolet.
- *Somnis de muntanyes*. De Carles Gel. Donat per Editorial Piolet.
- *El Blanc infinit. Travessa de Groenlàndia amb esquís*. De Carles Gel. Donat per Editorial Piolet.
- *Shöne Routen Böhmisches Paradieses*. Escalada a la República Txeca. Donat per Manel Solís.
- *Escalades a Croàcia*. Donat per Manel Solís.
- *Escalades "Adrspach-Teplice"*. Escalades en la República Txeca. Donat per Manel Solís.
- *Escalades als Frares encantats (Montserrat)*. De Daniel Brugarolas Jori, Cossetania Edicions, col·l. Azimut.
- *Escalades a la Noguera*. De J. Marmolejo i J. Escuer. Editorial Prames. Donat per Jordi Marmolejo.
- *On anem?, 30 indrets de Catalunya de gran bellesa natural*. De Martí Boada, edita Pèrtic.
- *Senders al Parc Natural Cadí-Moixeró*. De la FEEC.
- *Senderos de Gredos*. 38 excursions i ascensions clàssiques. De Carles Delgado, Ramón Muñoz i Pilar Sañudo. Editorial Desnivel.
- *Baix Martí, Serra d'Arcos, guia excursionista*. Edita Prames.
- 14 Mapes del Pirineu Aragonès, escala 1:40.000. Edita Prames, Col·labora el Govern aragonès. Donats per Feliu Izard.

Recerca sobre la Guerra Civil a les terres de Lleida

Fa més de 60 anys de la Guerra Civil i encara podem trobar en les nostres contrades restes d'aquella confrontació.

A poc a poc, la memòria històrica es va perdent. Així, realitzar una recerca dels indrets on es produïren els principals esdeveniments d'aquella fatídica guerra es justifiquen per diverses raons.

La història s'ha de superar, però mai s'ha d'oblidar. Per tant, cal recuperar el testimoni del passat per evitar, tant com sigui possible, repetir errors, i alhora homenatjar les persones que van viure i patir esdeveniments tan luctuosos. A més a més, les generacions futures han de poder conèixer la història.

Per tot això, en aquestes línies fem una crida a tothom que conegui llocs on quedin restes (trinxeres, búnquers, edificis afectats,...) de l'enfrontament bèl·lic en l'espai geogràfic on es va desenvolupar la Batalla del Segre (Lleida capital, Baix Segre i Noguera).

Us agraïm que us poseu en contacte amb el Joan Ramon Segura (cal.jan@navegalia.com) o la Lluïsa Huguet (mhuguet8@pie.xtec.es) si disposeu d'alguna informació d'interès.

Nous socis al Centre Excursionista de Lleida (benvinguts!):

Josep Sierra Miró
 Maribel Tortosa Guardia
 Joan J. Torres Pascual
 David Miret Cairol
 Josep M. Creus Vall
 Montserrat González Sánchez
 Maria Bedoya Ribó
 Jordi Guiteras Cors
 Xavier Duran Aranda
 Francesc Folch Sala

- El diumenge, 16 de febrer, hi haurà una sortida a la serra de Sant Mamet, en contra del parc eòlic previst en aquella zona. Us hi esperem!

Un nou camí recuperat

El passat dia 10 de novembre va tenir lloc la VI Diada del camí de muntanya i es va netejar, senyalitzar i refer el camí que puja del barranc del Bosc fins a una collada propera a la Roca Regina i a l'estació de Cellers.

Fou possible, sens dubte, gràcies a l'esforç i col·laboració de tots vosaltres que animeu amb la vostra presència una festa com aquesta. Cal destacar especialment en aquesta edició una més gran predisposició per bona part dels excursionistes a fer tasques d'arranjament, que va permetre deixar un camí molt acurat. El dissabte, en veure el poc suport humà que havia tingut el primer dia de treball, poc ens podíem esperar assolir el nostre objectiu. El Patronat es va sentir molt trist, però el diumenge, en veure el vostre suport, tot va venir rodat per recuperar el camí i gaudir d'un meravellós dia de tardor.

Ara caldrà que aquest camí sigui objectiu de noves excursions per mantenir-lo actiu. Si no és així amb els anys tornarà a caure en l'estat que estava abans de la nostra actuació. De totes maneres, sempre romandrà en el recull de sortides nostre i en el recull de sortides del jovent i dels infants que ens van acompanyar en aquesta diada.

Gràcies a tots/es

Cal fer menció expressa a Materials de la construcció Giné que com cada any va lliurar-nos el ciment, l'Alberg de Cellers que es va posar al nostre servei, al Grup de Mestres de Lleida, al Patronat de Sant Miquel de Tartareu, i a en Joan Seire que ens va deixar la seva màquina desbrossadora i va estar el dissabte treballant.

Seguidament, reproduïm la descripció de la ressenya del camí per animar-vos a refer-lo, trepitjar-lo i gaudir de l'itinerari.

Del barranc del Bosc a l'estació de Cellers

La sortida comença abans de l'entrada del primer túnel de Terradets en direcció a Cellers, el de la Roca Regina. Hi ha una bona zona d'aparcament que segueix la carretera vella. Veiem un cartell informatiu de l'excursió.

Creuem la carretera i passem per sota del pont del tren. Ens introduïm per la vall del barranc del Bosc, per la dreta hidrogràfica. Trobem un altre rètol indicatiu i, més amunt, un altre.

Hem de deixar a la nostra dreta el corriol que prenen els escaladors que van a la roca Regina, paret de més de 500 metres d'alçària que contemplarem durant tota la jornada.

El camí és clar en un primer moment, però a poc a poc la vegetació esdevé espessa i sembla voler barrar-nos el pas. Ens ajudarà a entendre la toponímia del barranc.

23 min. Pas estret. A l'esquerra hi ha una excavació a la roca, segurament es tracta d'una antiga prospecció minera. Hi ha un sender que puja, nosaltres prenem el ramal que baixa. Descens sobtat del camí.

32 min. Prenem un trencant a la dreta (N) cap al fons del barranc, deixant el camí principal que hi baixarà més cap a ponent.

33 min. Arribem al fons del barranc del Bosc. Davant nostre hi ha una fita que ens indica el sender de pujada.

Banc Sabadell

Arxiu: Mercè Clutat

Abans de la sortida

El primer tram no és gaire evident. Anem fent revolts per suavitzar el pendent. La vegetació també és ben atapeïda, però les plantes que hi predominen són força diferents. Veníem per l'obaga i ara ascendim per la solana.

43 min. Arribem a un balcó amb una magnífica vista de la Roca Regina. El camí continua amunt amb els revolts que fan la pujada molt més suau.

1 h. Arribem a un collet. Si anéssim cap a la dreta (E), en un quart d'hora, sense camí evident, ens arribaríem al cim de la Roca Regina (701 m), amb una vista a vol d'ocell sobre el barranc del Bosc, el pont del tren, la carretera, la Noguera Pallaresa... En aquest cas, després hauríem de retornar al coll. Al collet no arribem a creuar la carena, avancem cap a l'esquerra, per un camí que la ressegueix cap a ponent. Tot el vessant nord està repoblat de pins.

1 h. 10 min. Entrem en una repoblació forestal.

1 h. 15 min. Nova collada, deixem la carena i anem a cercar, avall, una pista costeruda.

1 h. 18 min. Fem cap a una pista més important, la seguim per la dreta, descendint per l'obaga.

1 h. 43 min. Arribem a la part baixa de la vall. Cruïlla de pistes. Prenem la de la dreta.

1 h. 47 min. Casetes de l'estació de tren de Cellers. Abans d'arribar-hi, prenem un corriol cap a l'estació propera.

1 h. 48 min. Estació de trens de Cellers, amb bar i alberg. Seguim pel costat de la via de tren.

1 h. 53 min. Baixem a la carretera. Passem, en direcció sud, amb pas cèmode, els túnels.

2 h. 08 min. Aparcament, d'on hem sortit.

J. R. Segura – Lluís Taberner

Mont-Blanc, un somni fet realitat

Arxivi: Josep M. Cano

Vista del massís del Mont-Blanc

El passat dilluns, 9 de setembre, el Josep M. Cano, l'Eduard, la Susanna i el Rafel vam carregar el cotxe de material i menjar i ens vam encarar direcció Chamonix disposats a ascendir el Mont Blanc. La veritat és que un sentiment de pessimisme planava sobre l'ànim de l'expedició, ja que les previsions meteorològiques no eren gaire bones. Ens vam plantejar el viatge, si el temps no era favorable, com una setmana de turisme per la vall de Chamonix i Suïssa.

La previsió de fer nit a Chamonix el mateix dilluns es va tèrcer de manera brusca quan a l'autopista, a l'altura de Perpinyà, la roda de davant de l'esquerra va esclatar de forma sobtada. Passat l'ensurt, la sorpresa va ser majúscula quan vam poder comprovar que la roda de recanvi de la furgoneta, que era de lloguer, estava punxada. Al cap d'una estona, ens dirigíem a un taller mecànic d'un poblet vora Perpinyà a sobre d'una grua. "Comencem bé", vam pensar.

Després d'una nit a un càmping de Rivesaltes i un cop resolt el problema mecànic, el dimarts pel matí reprenguérem el viatge direcció als Alps. A mitja tarda ens vam plantar a Chamonix.

Aixè sí, un cel ben cobert de núvols ens donà la benvinguda.

Perè al matí següent, la visió fou espectacular. Un cel blau permetia veure amb tota la seva magnitud les agulles, les geleres, els pics i fins i tot el Mont Blanc. Meravellats, vam exclamar "Uala!" davant d'aquell paisatge sublim i captivador. Vam anar a consultar la previsió del temps a la Maison de la Montagne, on ens digueren que cap a finals de setmana es presentaria bon temps. Exultants d'alegria, vam preparar el material necessari per afrontar tres dies d'ascensió i llançar-nos l'endemà vers el primer refugi que hi ha a la via normal del Mont Blanc.

El dijous 12, amb la meteorologia a favor, vam prendre el telefèric de Les Houches i després un tren turístic fins al Nid d'Aigle, a 2.364 m, un lloc ubicat als peus de l'enorme gelera de Bionassay. A partir d'aquí s'acaba la "civilització". A primera hora de la tarda arribarem al refugi de Tête de Rousse, a 3.167 m d'altitud. Aquella nit vàrem compartir el sopar amb l'amic Ripoll, un noi català que viu a Ginebra i que havia vingut sol a fer el Mont Blanc per tirar-se des del cim amb parapent. Després de riure una bona estona amb ell i d'haver preparat a consciència

Arxiu: Josep M. Cano

Els tres dalt del cim

un bon pla d'aclimatació a l'altura, vam anar a descansar per tal d'afrontar l'endemà els 700 m de paret de roca i neu que separen els refugis de Tzête de Rousse i Goëter. Així doncs, sense gaires entrebancs, el divendres 13, al migdia, arribàrem al refugi de Goëter, a 3.817 m. A partir d'aquí, la roca ja deixa pas exclusivament a la neu, al gel i al vent. Per la tarda encara vam tenir temps de caminar gairebé fins al cim de la Dôme de Goëter (4.300 m), i ens vam aventurar a posar en pràctica els nostres grans coneixements d'escalada en gel, en un bloc d'uns tres metres que vam trobar de camí al refugi.

La nit fou caètica. Després d'empassar-nos un sopar indigerible, a les nou de la nit ens estiràvem pel terra del menjador del refugi amb la intenció de dormir una mica, la qual cosa fou pràcticament impossible per culpa dels sorolls que feia la gent.

A les dues de la matinada ens vam alçar. Un cop esmorzats, pels volts de quarts de quatre vam sortir del refugi direcció al Mont Blanc. El que vam veure llavors fou gairebé màgic. La paret gelada de la Dôme de Goëter estava esquitxada pels reflexos de les llums minúscules de les cordades que anaven davant nostre, confonent-se enmig de la negra nit amb la llum dels estels que tintinejaven en un cel brillant i que anunciaven un dia immillorable per fer el Mont Blanc. Va ser preciós. Al cap de dues hores llargues vam arribar al refugi bivac de Vallot, a 4.362 m, on vam fer parada obligada per tal de protegir-nos del fred i dels embats

d'un vent furiós que prenia velocitats de fins a 90 km/h. Mentre s'anà fent de dia, ens vam escalfar i vam beure i menjar una mica. Des de Vallot vam encarar-nos a les rampes més dures, vam passar l'aresta de Bosses i entre forts pendents vam trobar l'aresta cimera que ens havia de menar al cim. A les 9.30 del matí del dissabte 14, vam trepitjar el sostre dels Alps, a 4.808 m d'altura. Esgotats ens vam abraçar, vam contemplar un paisatge fantàstic que ens permetia veure tots els Alps, vam fer alguna foto i fins i tot vam tenir temps de brindar amb cava amb uns nois aragonesos. I com que nosaltres sabíem que la victòria no es troba dalt del cim sinó a baix, vam girar cua i vam encarar la baixada fins al refugi. El descens de Tzête de Rousse no va tenir més complicació que els problemes gàstrics que alguns de nosaltres vam patir a causa de la pèssima alimentació dels refugis. El diumenge 15 al migdia estàvem a Chamonix. I així és tot. El dilluns 16, a la nit, vam arribar a Lleida, molt cansats del viatge però amb l'ànim satisfet d'aquell que sap que torna amb la feina ben feta. Sí, ja ho sabem, pujar avui al Mont Blanc no és ni de bon tros cap proesa de l'alpinisme mundial, i sabem també que la nostra ascensió no passarà a la història, però per a la nostra història personal ha estat molt important, i difícilment oblidarem les bones estones que vam viure i compartir durant els vuit dies que ens van portar a coronar el Mont Blanc.

Josep M., Eduard, Susanna i Rafel

Itinerari excursionista núm. 78: el pic Pessó

Si seguim, sobre el mapa perquè a peu seria una excursió un xic massa llarga, des de la Creu de Perves cap al nord, la divisió d'aigües entre els dos rius Noguera, el del Pallars i el de la Ribagorça, passant per l'ermita de Sant Quirc, la pica Cerbi o tossal d'Aigua Blanca, pel pas de Llevata, el cap de les Raspes Roies, el port de Rus i tossal de Rus, arribarem al Pessó petit o del Forat Negre i, travessant la collada del Pessó, trobarem el pic del Pessó.

Era aquest un pic força conegut per la gent de la vall Fosca i de la de Boí, valls entre les quals, com hem dit abans, fa de partió d'aigües. Fins al punt que una vegada, em contava un vell caçador d'isards d'Espui, ja mort, trobant-se sol i perdut després d'una llarga cacera, en veure el Pessó va pensar: "ja sé on sóc, ja estic salvat".

Tot i així, sent un pic tan altívol i dominant, i amb una panoràmica meravellosa des del seu cim, és molt poc visitat pels excursionistes, potser ha influït en no pujar-hi la descripció d'una certa dificultat a la cresta que en fan, a la *Guia Pallars-Aran*, la M. Antònia Simó i l'Agustí Jolís, cresta que es pot evitar flanquejant a menys nivell.

L'excursió s'inicia al pont de Sant Martí (1.680 m) sobre el riu del mateix nom, en aquest punt es deixa la carretera asfaltada que va cap a les pistes d'esquí de Boí-Taüll, sense creuar el pont agafem una pista a l'esquerra (dreta hidrogràfica) que està senyalitzada com a variant del GR11.

9 min Deixem la pista i agafem el sender a l'esquerra, hi ha un cartell que ens indica que anem cap al port de Rus.

53 min Deixem el GR11 i prenem un corriol a l'esquerra (N) marcat per una fita i un pal pintat de groc. Si ens passem la cruïlla, poc més endavant creuarem el torrent que baixa de l'estany de Pessó i trobarem una cabana de pastors enrunada. El sender que hem d'agafar travessa un prat que hi ha sobre el camí que portàvem i s'enfila a buscar una petita barrancada seca flanquejada per bosquets de pi negre.

El corriol esdevé cada cop més ben marcat amb gran nombre de fites, surt d'entre els pins i s'emparra cap al domini dels prats d'alta muntanya.

1 h 53 min Estany petit del Pessó (2.440 m), de petites dimensions i poc profund. Des de la vora, podem veure les interessants plantes aquàtiques que hi viuen. Els isèets, de fulles primes i punxenes, que formen pinzells espessos sobre el fons del sediment i el ranuncle aquàtic, que trau les flors petites i blanques a dalt de la superfície de l'aigua. Al costat del riuet d'entrada d'aigües hi trobem un petit prat d'espargani de muntanya, de fulles llargues i acintades ajagudes sobre la superfície de l'estany.

Seguim aigües amunt.

2 h 05 min Estany de Pessó (2.492 m), de dimensions considerables, tenim davant el pic Pessó. El voregem per l'esquerra hidrogràfica. Fins aquí hem trobat fites, d'ara endavant ens hem de guiar pel plànol i per l'instint.

2 h 15 min Cua de l'estany. No pugem cap a la collada de Pessó, més propera i fàcil. Baixarem per aquí. Anem a cercar el coll de l'Osso que tenim al NE, cal pujar una canal herbosa molt dreta, sense camí.

biotiga

C/ Ramon Llull, 6
25008 LLEIDA
Tel. 973 83 40 21

cuidem de tu,
cuidem de la terra.

- PRODUCTES ECÒLOGICS
- TERÀPIES PER A LA SALUT
- TRACTAMENTS PER A LA CURA DEL COS
- SERVEI DE CAFETERIA
- SERVEI DE REPARTIMENT A DOMILICI

tot en productes biològics

2 h 35 min Petit estanyol mig amagat entre grans blocs de pedra que mirem d'evitar com podem.

2 h 45 min Coll de l'Osso (2.735 m), que s'obre cap a la vall de la coma Morta que drena la vall de Sant Nicolau. Molt rarament trobarem algun ésser humà en aquest paratge tan feréstec. Tot al contrari del fons de la vall on ara entrem, on hi ha Aigües-tortes. Allí la natura sembla que ha esdevingut un espectacle de circ (oh, ca macu!!!), talment com si les Rambles de Barcelona s'haguessin traslladat al Pirineu.

Anem flanquejant, cap a llevant, sense perdre massa alçada, només la necessària per envoltar les grans pedres que ens barren el pas. Davant nostre ens captiva la cresta i, molt especialment la Dent de Mussoles, que deu quedar restringida als bons escaladors.

3 h 10 min Coll de Pessó-Mussoles (2.770 m) ens enfilem per la carena del Pessó que hem envoltat per la seva base. Cerquem el millor pas, dret, però sense més dificultat que la d'haver de superar grans blocs granítics.

3 h 35 min Cim del Pessó (2.893 m), amb una meravellosa vista panoràmica que segons el llibre *Pirineos V* de Miguel Angulo, abasta: Filià al S, Raspes Roies al SSO, Sis i Turbó al SO, Cotiella i Bassibé a l'O, Vallhiverna i Aneto al NO, Besiberri i Punta Alta al NNO, Colomers al N, Mariolo al NNE, Peguera al NE, a l'ENE Mainera, a l'E Montsent de Pallars, a l'ESE Orri, al SE Tossa Pelada i al SSE Boumort.

També hi podríem afegir al S el Cerbi, Sant Gervàs, Montsec...

Després d'una llarga estona gaudint d'aquesta magnífica vista decidim tornar voltant tot el pic, és a dir, davallant cap a l'E,

encara que amb certes reticències, ja que l'esmentada guia Pallars-Aran no dóna altra alternativa que la cresta.

Els primers metres de la baixada són molt drets i a poc a poc anem girant cap al S en direcció a una carena secundària que ens amaga el coll de Pessó, tot el llarg flanqueig és per tar-tera.

Una vegada traspasat l'esperó de la muntanya veiem davant nostre, en direcció ponent, la collada.

4 h 30 min Coll de Pessó (2.709 m). Si voleu ascendir al Pessó petit heu de girar a l'esquerra, al S i amb mitja hora de pujada s'hi arriba sense cap dificultat.

Des del coll baixem còmodament cap a l'estany.

4 h 45 min Cua de l'estany de Pessó. Des d'aquí refem el camí de pujada.

4 h 57 min Sortida de l'estany.

5 h 10 min Estany inferior. D'aquí en endavant el camí està molt ben fitat.

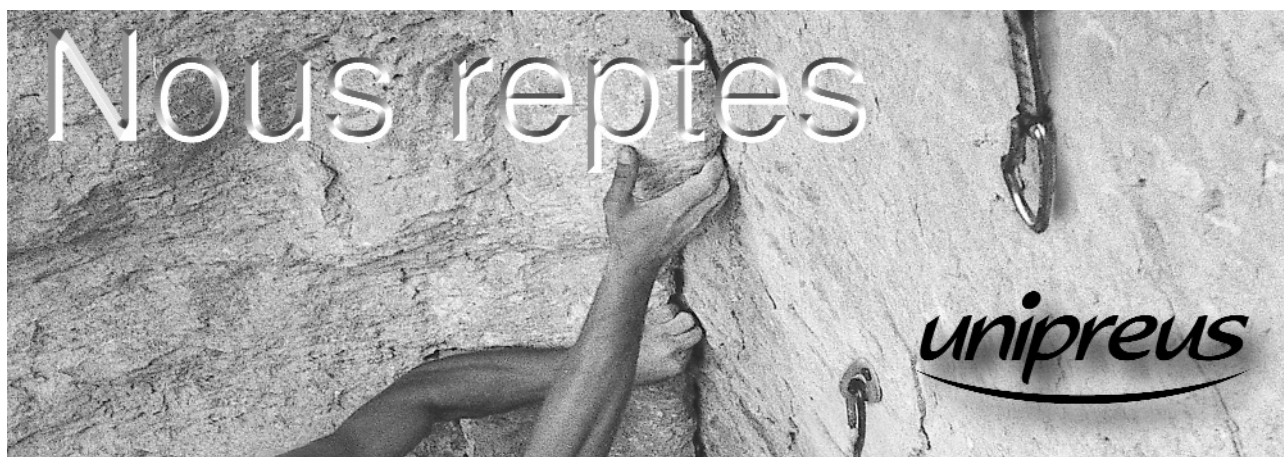
5 h 50 min Cruïlla amb el GR11, seguim cap a ponent.

6 h 20 min Baixem a una pedrera abandonada i retrobem la pista.

6 h 30 min Pont del riu de Sant Martí.

Aquesta és una excursió un xic llarga, sobretot si a més fem el Pessó Petit, però que ens permetrà gaudir de tota la bellesa i majestuositat dels paisatges més feréstecs del Pirineu.

J. R. Segura, Àlex Miró, Pau Salla

Xarxa bàsica ciclista de Catalunya

A Europa existeix un projecte de xarxa de rutes per a ciclistes que es diu EuroVelo, que és més o menys una xarxa de GR, apta per a ciclistes. És un projecte de la Federació de Ciclistes Europeus, que desenvolupa unes 12 rutes de llarga distància que creuen enterament Europa (vegeu mapa). El projecte té més de 60.000 km, dels quals uns 20.000 ja són efectius.

Excepte la ruta que segueix la costa mediterrània, Catalunya es queda una mica aïllada respecte a aquestes rutes. Gràcies a la gestió de diverses entitats, el Departament de Política Territorial i Obres Públiques (DPTOP) va encarregar un avantprojecte de Xarxa Bàsica Ciclista de Catalunya a la Coordinadora Catalana d'Usuaris de la Bicicleta (CCUB). Un dels objectius a llarg termini és formar part de la Xarxa EuroVelo.

Els motius que justifiquen la realització d'aquest avantprojecte de xarxa bàsica de vies ciclistes són els beneficis ecològics i econòmics que ofereixen les infraestructures ciclistes en altres països, així com la seva contribució en gaudir d'una mobilitat segura, eficient i beneficiosa per a la societat.

Amb l'ajut del Centre Excursionista de Lleida, entre altres, vam començar a recórrer camins, pistes, carreteres,...

El proper dijous 27 de febrer, a un quart de nou del vespre, a la sala Jaume Magre, us farem una petita presentació de com es desenvolupa aquest avantprojecte a les terres de Lleida i arreu de Catalunya.

Lluís Santiago i Marc Gelly. Agost 2002

Rutes Nord - Sud

- 1 • Ruta de la Costa Atlàntica: Cap Nord - Sagres 8.186 km
- 3 • Ruta dels Pelegrins: Trondheim - Santiago de Compostel·la 5.122 km
- 5 • Via Romea Francigena: Londres - Roma i Bríndisi 3.900 km
- 7 • Ruta pel mig d'Europa: Cap Nord - Malta 6.000 km
- 9 • Del mar Bàltic fins al mar Adriàtic. Ruta de l'Ambre: Gdansk - Pula 1.930 km
- 11 • Ruta de l'Europa de l'Est: Cap Nord - Atenes 5.964 km

Rutes Oest - Est:

- 2 • Ruta de les capitals: Galway - Moscou 5.500 km
- 4 • Roscoff - Kíev 4.000 km
- 6 • De l'oceà Atlàntic fins al mar Negre (Ruta dels Rius): Nantes - Constanta 3.653 km
- 8 • Ruta Mediterrània: Cadis - Atenes 5.388 km

Circuits:

- 10 • Ruta del mar Bàltic (Circuit de Hansa) 7.930 km
- 12 • Ruta del mar del Nord 5.932 km

Total de la Xarxa EuroVelo: 63.505 km

mobles

l'ebenista

projectes i dissenys a mida

ctra. vall d'aran, km. 10,7 · 25124 rosselló (lleida) · tel. 973 73 27 79 · fax 973 73 27 16